

Параметризація освітнього середовища як об'єкту моніторинга

Жук Ю.О., к.п.н., доцент

Лабораторія моніторингових досліджень якості освіти ІІ НАПН України

Галузь освіти є майже єдиною галуззю людської діяльності, яка цілком спрямована в майбутнє. Наслідки всіх інтелектуальних, економічних і організаційних зусиль, які вкладаються в освіту, можуть бути оцінені тільки з часом. Однак, процес навчання і виховання є процесом неперервним, він здійснюється на часі і потрібна система, яка може в оперативному режимі відслідковувати результативність реорганізаційних дій, що відбуваються в освіті. Саме таку систему можна визначити як систему моніторингу якості освіти. Така система надасть змоги оцінювати наслідки тих заходів, які, на думку їх авторів, мають переводити освіту у більш якісний стан. Зрозуміло, що оцінювати, у даному випадку, можна тільки проміжні результати, але з'являється можливість відслідковувати і оцінювати тенденцію розвитку процесів. Це, у свою чергу, допоможе прогнозувати віддалені у часі наслідки розвитку освітньої галузі. Розроблення такої системи потребує, в першу чергу, кількісного опису самої системи освіти, тобто всі параметри системи освіти мають бути представлені як деякі параметри (вхідні), зміна яких впливає на певні параметри кінцевого адресата системи освіти – суб'єкта навчання й виховання (похідні). Розроблення кількісної моделі, за допомогою якої можна встановити взаємозв'язок вхідних і похідних змінних (параметрів), має виключне значення для тих, хто приймає рішення відносно управління системою освіти, розподілу інтелектуальних і економічних ресурсів в межах цієї системи.

Перший крок у цьому напрямі вже робиться - в Україні запроваджується система незалежного зовнішнього оцінювання. Результати незалежного зовнішнього оцінювання можна визначити як множину (не повну) похідних параметрів. Концептуальний підхід до розроблення множини вхідних параметрів пропонується будувати на підставі того, що систему освіти можна

розглядати як деяку виробничу операцію, для реалізації якої потрібні капітальні вкладення (шкільні будівлі, лабораторії, засоби навчання, автобуси, бібліотеки, спортивні майданчики тощо), персонал (управлінці, вчителі, вихователі тощо), навчальні програми, підручники і навчальні посібники, методики навчання і виховання, випереджаючі наукові дослідження.

Розроблення системи моніторингу якості освіти потребує проведення комплексу наукових досліджень, в результаті яких мають бути визначені параметри системи, побудовані пілотні математичні моделі, відпрацьовані можливості використання інформаційно-комунікаційних технологій для збирання, накопичення, обробки, аналізу, інтерпретації, презентації і розповсюдження результатів моніторингу. У розробленні запропонованої системи моніторингу мають прийняти участь, в першу чергу, науковці Академії педагогічних наук України.

Жук Ю.О. Параметризація освітнього середовища як об'єкта моніторингу/ Анотовані результати НДР Інституту педагогіки за 2006 рік. – К.: Пед. думка, 2007. – С.229-230.